

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 18
QUYỂN THỨ 432
HỘI THỨ HAI

Phẩm
KINH VẤN
Thứ 36 - 2

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân dạy các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật nói: Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói,

tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi nghĩ này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói nên chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát sơ phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác cho đến Bồ-tát Ma-ha-tát trụ thập địa đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây lưu xuất vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân dạy tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên

thế giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thế giới đều như cát Căng-già thấy, đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật nói: Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói nên chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát sơ phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác cho đến Bồ-tát Ma-ha-tát trụ thập địa, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây lưu xuất vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân dạy các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều trụ bậc Bồ-tát bất thối chuyển. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử thiện nữ nhân này, do nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật nói: Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế,

thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây lưu xuất vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân dạy tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên thể giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thể giới đều như cát Căng-già thủy, đều trụ bậc Bồ-tát bất thối chuyển. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật nói: Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói,

tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng tu học pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bậc Bát thối chuyển cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều do Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây lưu xuất vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Hoặc tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên thế giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thế giới đều như cát Căng-già thấy, đều tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu đây, chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu đây, chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-

mật-đa đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Hoặc tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên thế giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thế giới đều như cát Căng-già thấy, đều đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Có thiện nam tử thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây, chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng cho giỏi thông lợi,

suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn Bát-nhã Ba-la-mật-đa đã nói phải chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu, thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, thời năng chứng được pháp nhất thiết trí. Nếu năng chứng được pháp nhất thiết trí, thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng ích viên mãn, bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân dạy các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Có các thiện nam tử thiện nữ nhân dạy một hữu tình khiến đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Nếu thiện nam tử thiện nữ nhân dạy tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên thế giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thế giới đều như cát Căng-già thấy đều tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Có các thiện nam tử thiện nữ nhân dạy một hữu tình khiến đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân dạy các hữu tình châu Thiệm bộ đều đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ

khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Nếu một hữu tình khởi lời như vậy: Ta nay vui mừng mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cứu vớt hữu tình các khổ ác thú. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân vì thành việc kia, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp rộng nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu. Kiền Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc chẳng quay lui chẳng cần nương nhờ pháp sở thuyết lắm vậy, đối Đại Bồ-đề quyết định hướng tới vậy, đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chắc chắn chẳng quay lui vậy. Kẻ vui mừng mau chứng Đại Bồ-đề cần nương nhờ pháp sở thuyết lắm vậy, đối Vô thượng giác cầu mau chứng vậy, quán khổ sanh tử tất cả hữu tình vận tâm Đại bi rất thống thiết vậy.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ. Nếu thiện nam tử thiện nữ nhân dạy tất cả hữu tình bốn đại châu, hoặc tất cả hữu tình Tiểu thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Trung thiên giới, hoặc tất cả hữu tình Tam thiên đại thiên thế giới đây, hoặc lại tất cả hữu tình mười phương thế giới đều như cát Căng-già thấy, đều đối Vô thượng

Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui. Lại đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Nếu một hữu tình khởi lời như vậy: Ta nay vui mừng mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cứu vớt hữu tình khổ ba ác thú. Có các thiện nam tử thiện nữ nhân, vì thành việc kia dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp rộng nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu. Kiền Thi Ca! Các thiện nam tử thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc chẳng quay lui chẳng cần nương nhờ pháp sở thuyết lắm vậy, đối Đại Bồ-đề quyết định hướng tới vậy, đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chắc chắn chẳng quay lui vậy. Kẻ vui mừng mau chứng Đại Bồ-đề cần nương nhờ pháp sở thuyết lắm vậy, đối Vô thượng giác cầu mau chứng vậy, quán khổ sanh tử tất cả hữu tình vận tâm Đại bi rất thống thiết vậy.

Bấy giờ, Thiên Đế Thích thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Như vậy Bồ-tát Ma-ha-tát càng gần Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; như vậy, như vậy nên

đem Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa dạy bảo dạy trao. Nên đem nội không cho đến vô tánh tự tánh không dạy bảo dạy trao. Nên đem bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chỉ dạy bảo dạy trao. Như vậy cho đến nên đem Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng dạy bảo dạy trao. Nên đem thượng diệu áo mặc, uống ăn, đồ nằm, thuốc chữa, tùy kia cần dùng các thứ tự cụ cúng dường nhiếp thọ.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân năng đem như vậy pháp thí, tài thí dạy bảo dạy trao, cúng dường nhiếp thọ Bồ-tát Ma-ha-tát kia; các thiện nam tử thiện nữ nhân này, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Vì có sao? Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát kia cần nhờ pháp thí, tài thí dạy bảo dạy trao, cúng dường nhiếp thọ như thế mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bảo Thiên Đế Thích rằng: Hay thay, hay thay! Kiền Thi Ca! Người mới năng khuyên gắng Bồ-tát Ma-ha-tát kia, lại năng nhiếp thọ Bồ-tát Ma-ha-tát kia, cũng năng hộ trợ Bồ-tát Ma-ha-tát kia. Người nay đã làm Thánh đệ tử Phật, làm việc đáng làm.

Vì có sao? Kiều Thi Ca! Các Thánh đệ tử tất cả Như Lai vì muốn lợi vui các hữu tình, nên phương tiện khuyên gắng Bồ-tát Ma-ha-tát kia khiến mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; đem pháp thí, tài thí dạy bảo dạy trao, cúng dường nhiếp thọ, cần gia hộ trợ Bồ-tát Ma-ha-tát kia khiến mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Tất cả Như Lai, Thanh văn, Độc giác, việc tốt thế gian đều do Bồ-tát Ma-ha-tát kia mà được xuất hiện vậy.

Vì có sao? Kiều Thi Ca! Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát phát khởi tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, thì không Bồ-tát Ma-ha-tát năng học sáu Ba-la-mật-đa cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát học sáu Ba-la-mật-đa cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, thì không Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thì không có Như Lai, Thanh văn, Độc giác, việc tốt thế gian.

Kiều Thi Ca! Do có Bồ-tát Ma-ha-tát khởi tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, nên có Bồ-tát Ma-ha-tát năng học sáu Ba-la-mật-đa cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Do có Bồ-tát Ma-ha-tát học sáu Ba-la-mật-đa cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, nên có Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Do có Bồ-tát Ma-ha-tát

**chúng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe
diệu pháp, năng dứt địa ngục, bàng sanh, quỷ giới,
cũng năng tổn giảm bè lũ a-tổ-lạc, tăng chúng trời
người; bèn có đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn,
đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ xuất hiện thế gian.
Cũng có trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Phi
tưởng phi phi tưởng xứ xuất hiện thế gian. Lại có
Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa,
nội không cho đến vô tánh tự tánh không, bốn niệm
trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng
xuất hiện thế gian. Lại có Thanh văn thừa, Độc giác
thừa, Chánh giác thừa xuất hiện thế gian.**

HỘI THỨ HAI

Phẩm TÙY HỖ HỒI HƯƠNG

Thứ 37 - 1

Bảy giờ, Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát thừa cù thọ Thiện Hiện rằng: Bạch Đại đức! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối các hữu tình sở hữu công đức, tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện, lấy tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp đây cùng tất cả hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Hoặc các hữu tình khác tùy hỷ hồi hướng các việc phước nghiệp. Hoặc các dị sanh, Thanh văn, Độc giác các việc phước nghiệp; chỗ gọi thí tánh, giới tánh, tu tánh ba việc phước nghiệp. Hoặc bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi, hoặc ba môn tám giải thoát, tám giải thoát, chín định thứ lớp, bốn vô ngại giải, sáu thần thông thấy các việc phước nghiệp.

Bồ-tát Ma-ha-tát này sở hữu công đức tùy hỷ hồi hướng, đối các việc phước nghiệp dị sanh, Thanh văn, Độc giác kia là tối thắng, là tôn là cao,

là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng.

Vì có sao? Bạch Đại đức! Vì các dị sanh tu việc phước nghiệp chỉ vì khiến mình tự tại an vui. Thanh văn, Độc giác tu việc phước nghiệp chỉ vì tự điều phục, vì tự vắng lặng, vì tự Niết-bàn. Các Bồ-tát Ma-ha-tát sở hữu công đức tùy hỷ hồi hướng vì khắp tất cả hữu tình điều phục vắng lặng Bát-niết-bàn vậy.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện hỏi Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát rằng: Bạch Đại Sĩ! Tâm tùy hỷ hồi hướng Bồ-tát Ma-ha-tát này duyên khắp mười phương thế giới vô lượng vô số vô biên. Mỗi mỗi thế giới vô lượng vô số vô biên chư Phật đã vào Niết-bàn. Từ sơ phát tâm cho đến được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, như vậy lần nữa sau vào cõi Vô dư y Niết-bàn, cho đến pháp diệt. Ở thời gian giữa, sở hữu sáu Ba-la-mật-đa tương ưng căn lành, và cùng Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát tất cả hữu tình, hoặc chung chẳng chung vô số vô lượng vô biên Phật pháp tương ưng căn lành.

Hoặc đệ tử dị sanh kia sở hữu thí tánh, giới tánh, tu tánh ba việc phước nghiệp. Hoặc đệ tử Thanh văn kia sở hữu căn lành học vô học vô lậu. Hoặc các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sở thành

nhóm giới, nhóm định, nhóm huệ, nhóm giải thoát, nhóm giải thoát tri kiến và vì lợi vui tất cả hữu tình: đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, vô số vô lượng vô biên Phật pháp và chư Phật kia đã thuyết Chánh pháp.

Hoặc nương pháp kia tinh siêng tu học được quả Dự lưu, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, được Độc giác Bồ-đề, được vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh và các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát khác.

Như vậy sở hữu tất cả căn lành và các hữu tình đối với các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, Thanh văn, Bồ-tát các chúng đệ tử hoặc hiện trụ thế hoặc sau Niết-bàn, đã trồng căn lành. Các căn lành này tất cả nhóm hợp, hiện tiền tùy hỷ. Đã tùy hỷ rồi, lại đem tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp như thế, cùng tất cả hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tôi nguyện đem căn lành đây cùng tất cả hữu tình đồng chung dẫn phát Vô thượng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hướng như thế đối sở khởi các việc phước nghiệp khác là tối là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Nơi ý hiểu sao?

Bạch Từ Thị Đại Sĩ. Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế, khởi tâm tùy hỷ hồi hướng, hãy có việc sở duyên như thế, như Bồ-tát Ma-ha-tát kia chỗ lấy tướng chẳng?

Bấy giờ, Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát đáp cụ thọ Thiện Hiện rằng: Bạch Đại đức! Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế, khởi tâm tùy hỷ hồi hướng, thật không có việc sở duyên như thế, như Bồ-tát Ma-ha-tát kia chỗ lấy tướng.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bảo Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát rằng: Bạch Đại Sĩ! Nếu không việc sở duyên như chỗ lấy tướng ấy, Bồ-tát Ma-ha-tát kia tâm tùy hỷ hồi hướng, đem lấy tướng làm phương tiện, duyên khắp mười phương thế giới vô số vô lượng vô biên. Mỗi mỗi thế giới vô số vô lượng vô biên chư Phật đã vào Niết-bàn. Từ sơ phát tâm cho đến pháp diệt, sở hữu căn lành và sở hữu căn lành các đệ tử, tất cả nhóm hợp hiện tiền tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hướng như thế, đâu chẳng phải điên đảo? Như đối vô thường bảo thường, đối khổ bảo vui, đối vô ngã cho ngã, đối bất tịnh cho tịnh, là tướng điên đảo, tâm điên đảo, kiến điên đảo. Đây đối vô tướng mà lấy nơi tướng cũng lẽ như thế.

Bạch Đại Sĩ! Như việc sở duyên thật vô sở hữu, tâm tùy hỷ hồi hướng cũng như thế, các căn lành thấy cũng như thế, Vô thượng Bồ-đề cũng như thế; Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng như thế, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng như thế.

Bạch Đại Sĩ! Nếu như việc sở duyên thật vô sở hữu, tâm tùy hỷ hồi hướng cũng như thế, các căn lành thấy cũng như thế, Vô thượng Bồ-đề cũng như thế, sáu Ba-la-mật-đa cũng như thế, cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng như thế ấy. Những gì là sở duyên, những gì là việc, những gì là tâm tùy hỷ hồi hướng, những gì là các căn lành thấy, những gì là Vô thượng Bồ-đề, những gì là sáu Ba-la-mật-đa cho đến mười tám pháp Phật bất cộng mà Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Khi ấy, Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát trả lời cụ thọ Thiện Hiện: Bạch Đại đức! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát lâu tu học sáu Ba-la-mật-đa, đã từng cúng dường vô lượng chư Phật, trước trồng căn lành, lâu phát đại nguyện, được các bạn lành nhiếp thọ, khéo học các pháp nghĩa tự tướng không. Bồ-tát Ma-ha-tát này năng đối việc sở duyên tâm tùy hỷ hồi hướng, các căn lành thấy, Vô thượng Bồ-đề, chư Phật Thế Tôn và tất cả pháp đều chẳng lấy tướng mà năng phát khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Sở khởi tùy hỷ hồi hướng như thế, đem chẳng hai chẳng phải chẳng hai làm phương tiện; chẳng hữu tướng chẳng vô tướng làm phương tiện; chẳng hữu sở đắc chẳng vô sở đắc làm phương tiện; chẳng

nhiệm chẳng tịnh làm phương tiện; chẳng sanh chẳng diệt làm phương tiện. Đối việc sở duyên cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng lấy tướng. Vì chẳng lấy tướng nên chẳng phải nhiếp vào diên đảo.

Hoặc có Bồ-tát chưa lâu tu học sáu Ba-la-mật-đa, chưa từng cúng dường vô lượng chư Phật, chưa trước trồng căn lành, chưa lâu phát đại nguyện, chưa được nhiều bạn lành nhiếp thọ, chưa đối tất cả pháp khéo học tự tướng không. Các Bồ-tát này đối việc sở duyên, tùy hỷ hồi hướng, các căn lành thấy, Vô thượng Bồ-đề, chư Phật Thế Tôn và tất cả pháp vẫn lấy tướng kia khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sơ khởi tùy hỷ hồi hướng như thế, vì lấy tướng nên vẫn nhiếp thuộc diên đảo, chẳng phải chơn tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Đại đức! Chẳng nên vì các Bồ-tát tân học Đại thừa kia và đối trước họ tuyên nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa; nội không cho đến vô tánh tự tánh không; bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng và tất cả pháp nghĩa tự tướng không.

Vì có sao? Đại đức! Các Bồ-tát tân học Đại thừa đối pháp như thế, dù có chút phần tin kính

**mến vui, mà kia nghi rồi đều quên mất ngay, kinh
bố nghi hoặc, sanh hủy báng vậy.**

**Nếu các Bồ-tát Ma-ha-tát Bất thối chuyển, hoặc
từng cúng dường vô lượng chư Phật, trước trông
căn lành, lâu phát đại nguyện, được nhiều bạn lành
nhiếp thọ, nên đối trước mặt vì họ rộng nói, phân
biệt khai chỉ tất cả Bát-nhã Ba-la-mật-đa cho đến
Bồ thí Ba-la-mật-đa; nội không cho đến vô tánh tự
tánh không; bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười
tám pháp Phật bất cộng và tất cả pháp nghĩa tự
tướng không.**

**Vì có sao? Đại đức! Vì các Bồ-tát Ma-ha-tát bất
thối chuyển đã từng cúng dường vô lượng chư Phật,
trước trông căn lành, lâu phát đại nguyện, được
nhiều bạn lành nhiếp thọ, nếu nghe pháp này đều
năng thọ trì trọn chẳng quên mất, cũng chẳng kinh
sợ, nghi hoặc, hủy báng.**

**Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên đem tùy hỷ
đồng làm các việc phước nghiệp hồi hướng Vô
thượng Chánh đẳng Bồ-đề.**

**Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Từ Thị Bồ-tát
Ma-ha-tát rằng: Bạch Đại Sĩ! Các Bồ-tát Ma-ha-tát
nên đem tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp như
thế hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nghĩa
là sử dụng tâm tùy hỷ hồi hướng. Sử dụng tâm đây**

tận diệt lìa biến; việc sở duyên đây và các căn lành cũng đều tận diệt lìa biến như đây. Trong đây những gì là sở dụng tâm, lại đem những gì là việc sở duyên và các căn lành mà nói tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Tâm này đối tâm, lý chẳng nên có tùy hỷ hồi hướng, vì không có hai tâm cùng lúc khởi vậy. Tâm cũng chẳng thể tùy hỷ hồi hướng tâm tự tánh vậy.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng biết như vậy: Tất cả Bát-nhã Ba-la-mật-đa vô sở hữu cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa vô sở hữu. Sắc vô sở hữu, thọ tưởng hành thức vô sở hữu. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng vô sở hữu. Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp đều vô sở hữu, mà lại năng đem tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tâm tùy hỷ hồi hướng như thế, chẳng nhiếp thuộc điên đảo, vì đem vô sở đắc làm phương tiện vậy.

Khi ấy, Thiên Đế Thích thừa cù thọ Thiện Hiện rằng: Bạch Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa nghe pháp như thế đâu không kinh sợ nghi hoặc?

Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa làm sao năng đem sở tu căn lành hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa làm sao nhiếp thọ tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Cụ thọ Thiện Hiện nhờ oai lực Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát gia bị, bảo Thiên Đế Thích rằng: Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa, nếu tu Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, đem vô sở đắc làm phương tiện, vô tướng làm phương tiện, nhiếp thọ Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Bồ-tát Ma-ha-tát này do nhân duyên đây, nhiều tin hiểu nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Nhiều tin hiểu bốn niệm trụ, nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng, thường được bạn lành nhiếp thọ.

Như vậy, bạn lành đem vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp, vì kia rộng nói pháp tương ưng Bát-nhã, Tinh lự, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa. Dem pháp như thế dạy bảo dạy trao, khiến kia cho đến được vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh. Chưa vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh cũng thường chẳng lìa sở tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa; nội không cho đến vô tánh tự tánh không; bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Cũng vì rộng nói các thứ ma

sự, khiến kia nghe rồi đối các ma sự tâm không tổn giảm. Vì có sao? Vì nghiệp các ma sự tánh vô sở hữu, bất khả đắc vậy.

Cũng đem pháp này dạy bảo dạy trao khiến kia cho đến được vào Chánh tánh ly sanh thường chẳng là Phật. Ở chỗ chư Phật trồng các căn lành. Lại nhờ được căn lành nhiếp thọ, nên thường sanh nhà Bồ-tát Ma-ha-tát. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đối các căn lành thường chẳng xa là.

Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa, nếu được như vậy, đem vô sở đắc làm phương tiện, vô tướng làm phương tiện nhiếp thọ các công đức. Đối các công đức nhiều sâu tin hiểu, thường được bạn lành nhiếp thọ, nghe pháp như thế tâm chẳng kinh sợ, cũng chẳng nghi hoặc.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa tùy chỗ tu nhóm Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Tùy chỗ an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Tùy chỗ tu nhóm bốn niệm trụ nói rộng cho đến mười tám pháp Phật bất cộng và vô lượng vô biên Phật pháp khác, đều nên đem vô sở đắc làm phương tiện, cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa, đối khắp mười phương vô số vô lượng vô biên thế giới tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, dứt đọa các cõi, tuyệt đường lý luận, bỏ các gánh nặng, dẹp gai xóm làng, hết gút các cõi, đầy đủ chánh trí, tâm khéo giải thoát, là kẻ khéo thuyết pháp, và chúng đệ tử Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia sở thành nhóm giới, nhóm định, nhóm huệ, nhóm giải thoát, nhóm giải thoát tri kiến và đã làm các thứ công đức khác. Cùng ở chỗ đây trông các căn lành, nghĩa là đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ thấy chỗ trông căn lành; hoặc trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Tha hóa tự tại chỗ trông căn lành; hoặc trời Phạm chúng cho đến trời Sắc cứu cánh thấy chỗ trông căn lành.

Như vậy tất cả nhóm hợp cân lường hiện tiền phát khởi, so căn lành tâm tùy hỷ khác là tối là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Lại đem tùy hỷ đồng làm các việc phước nghiệp như thế cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bảy giờ, Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát hỏi cụ thọ Thiện Hiện rằng: Đại đức! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tân học Đại thừa, nếu nhớ chư Phật và chúng đệ tử

sở hữu công đức, cùng người trời thấy chỗ trồng căn lành. Như vậy tất cả nhóm hợp cân lường hiện tiền phát khởi so căn lành tâm tùy hỷ khác là tôi là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Lại đem tùy hỷ căn lành như thế, cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao chẳng đọa tướng điên đảo, tâm điên đảo, kiến điên đảo ư?

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện đáp Từ Thị Bồ-tát Ma-ha-tát rằng: Đại Sĩ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối nhớ Phật và chúng đệ tử sở hữu công đức, chẳng khởi tướng chư Phật và chúng đệ tử công đức; đối người trời thấy chỗ trồng căn lành, chẳng khởi tướng căn lành người trời thấy; đối sở phát khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Đại Bồ-đề, cũng lại chẳng khởi tướng tâm tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này sở khởi tâm tùy hỷ hồi hướng không tướng điên đảo, không tâm điên đảo, không kiến điên đảo.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đối nhớ chư Phật và chúng đệ tử sở hữu công đức, khởi tướng Phật đệ tử công đức; đối người trời thấy chỗ trồng căn lành, khởi tướng căn lành người trời thấy kia; đối sở phát khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Đại Bồ-đề, khởi tướng sở phát khởi tâm tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề. Bồ-tát

Ma-ha-tát này sở khởi tâm tùy hỷ hồi hướng có tướng điên đảo, có tâm điên đảo, có kiến điên đảo.

Lại nữa, Đại Sĩ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem tâm tùy hỷ như thế, nhớ tất cả Phật và chúng đệ tử công đức căn lành, chính biết tâm đây tận diệt lìa biến, chẳng phải năng tùy hỷ; chính biết pháp kia tánh nó cũng vậy, chẳng phải sở tùy hỷ. Lại chính thấu rõ tâm năng hồi hướng pháp tánh cũng vậy, chẳng phải năng hồi hướng; và chính thấu rõ pháp sở hồi hướng tánh nó cũng vậy, chẳng phải sở hồi hướng. Nếu có năng y theo sở thuyết như thế tùy hỷ hồi hướng là chánh phi tà. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đều nên tùy hỷ hồi hướng như thế.

Lại nữa, Đại Sĩ! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát ở khắp chỗ tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ, vị lai, hiện tại, từ sơ phát tâm đến được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cho đến pháp diệt. Ở thời gian giữa sở hữu công đức hoặc Phật, đệ tử và các Độc giác, y Phật pháp kia khởi ra căn lành. Hoặc các dị sanh nghe kia thuyết pháp đã trông căn lành; hoặc trời, rồng, dục-xoa, kiện-đạt-phước, a-tổ-lạc, yết-lộ-trà, khẩn-nại-lạc, mạc-hô-lạc-già, người phi người thấy nghe kia thuyết pháp đã trông căn lành. Hoặc đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ nghe kia thuyết pháp đã

trông căn lành; hoặc trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh nghe kia thuyết pháp đã trông căn lành; hoặc các thiện nam tử, thiện nữ nhân nghe kia thuyết pháp phát tâm hướng tới Vô thượng Chánh Đẳng Giác, siêng tu các thứ nhiều hạnh Bồ-tát.

Như vậy tất cả nhóm hợp cân lường hiện tiền phát khởi, so tâm tùy hỷ căn lành khác là tối là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng.

Lại đem tùy hỷ căn lành như thế cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Với khi như thế, nếu chính hiểu rõ pháp các năng tùy hỷ hồi hướng tận diệt lìa biến, pháp các sở tùy hỷ hồi hướng tự tánh đều không. Dù biết như thế mà năng tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại với khi ấy, nếu chính hiểu rõ đều không có pháp khả năng tùy hỷ hồi hướng nơi pháp. Sở dĩ vì sao? Vì tất cả pháp tự tánh đều không. Trong không đều không có pháp năng sở tùy hỷ hồi hướng vậy. Dù biết như thế mà năng tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu năng tùy hỷ hồi hướng như thế, tu hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-

la-mật-đa, không tưởng điên đảo, không tâm điên đảo, không kiến điên đảo. Vì cớ sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này đối tâm tùy hỷ chẳng sanh chấp trước, đối sở tùy hỷ công đức căn lành cũng chẳng chấp trước; đối tâm hồi hướng chẳng sanh chấp trước, đối sở hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng chẳng chấp trước. Do không chấp trước, chẳng đọa điên đảo.

Như vậy Bồ-tát khởi ra tâm tùy hỷ hồi hướng gọi là Vô thượng, vì xa lìa tất cả vọng tưởng phân biệt vậy.

--- o0o ---